

Izhaja 10. in  
25. dan vsa-  
cega meseca.

# POPOTNIK

Velja za celo  
leto 3 gold. za  
pol leta 1 gold.  
50 kr.

List za šolo in dom.

I. leto.

V Celji, 23. marca 1880.

6. list.

## O šolskih vertih.

Konec.

Vsak vert se ne da po enem kopitu osnovati, kajti tukaj se je treba ozirati na lego, velikost, podobo in tla vertnega zemljišča. Občni načert za vse šolske verte je nemogoča stvar. Naš načert, ktereja je „Popotnik“ zadnjič raznosil, to tudi ni bil, nego služil bode morda temu ali unemu v podlago pri izdelovanji načerta posameznim šolskim vertom. A načert vendar mora imeti še tako mali šolski vertec; saj nobena reč dobro ne izide, ako je pred izpeljavo dobro ne preudarimo. Da mora šolski vert iz lahko umljivih vzrokov biti blizu šole in da je dobro, ako ima, kakor vsak vert, zaradi zavetja vertnim rastlinam proti merzlim vetrovom zidano ograjo, nam ni treba dalje dokazovati. Pri novih šolskih stavbah naj bi se na te okolščine oziralo; pri starih poslopjih pa se moramo ravnati po krajnih razmerah.

Še bolj težavno, kakor izdelati občni načert šolskim vertom, je točno določiti posamezno drevje, tersje i. t. d., ktero naj gojimo v šolskem vertu, ker ima vsak kraj svoje različne potrebe in teh ne smemo prezirati. Seveda je v tem obziru velik razloček med verti pri šolah v mestih in po deželi. V obče velja v tej zadevi, kakor skoraj nikjer tako tehtno, pedagogično pravilo: Za otroke je še le to, kar je najboljšega, zadosti dobro.\*) Nikakor pa se ne strinjamo s tistem mnenjem, ki tirja, naj bi imeli v šolskem vertu vse domače poljedelske, strupene in druge rastline, da bi jih potem učitelj pri poduku v rastlinstvu vporabljeval. To bi bil cel botanični vert, nikakor pa izgled domačemu vertu, kar mu je glavni namen. Verh tega pa se večidel vse rastline, ktere se v šoli obravnavajo, brez truda lahko dobijo. Kaj hočejo gozdna drevesa v šolskih vertih v takih krajih, kjer od vseh strani že itak v šolo lukajo? -- Od poljedelskih rastlin naj imajo svoj prostor tukaj le tiste, katerih sicer v šolskem okraju ni, pa jih zvedenci iz lastne skušnje priporočujejo. Otroci po deželi n. pr., poznajo večidel vsa navadna žita in nekaj pičnih zelišč; a trave so jim celo neznane. Cela truma trav naj dobi svoj prostor v šolskem vertu.

\*) G. učitelje opozorujemo na izvrstne knjigi „Der Schulgarten“ v. Jablanczy, Wien, 1879, cena 1 gld. 40 kr. in M. Kolb, Stuttgart, 1880; cena 42 kr. Iz dotičnih imenikov si lahko zberemo, kar nam ugaja.

S tem in s podukom, kateri se na ta poskus naslanja, bomo pospeševali umno obdelovanje travnikov — na kar se pri nas le premalo ozira — in tako pomagali povzdigniti živinorejo na višjo stopnjo.

Pri sadjereji se večkrat le premalo na to gleda, ali sadju, katerega hočemo gojiti, naše podnebne in zemljišne razmere ugajajo. Dobro je tedaj treba ločiti sadje, katero raste samo v toplejših krajih, od takega, ki se obnese tudi v merzlejših. Nektera drevesa so zadovoljna z bolj pusto zemljo, a druga zahtevajo celo mastna tla. Da so se do zdaj sadeži morali dobivati iz daljnih krajev ter se moralo edino le na poštenost prodajalca zanašati, kakšno blago nam pošlje in v kakšnem stanu ga prejmemo, je bilo sadjereji le v kvar. Morebiti so mlada drevesa že dalje časa na tleh ležala ter jim korenine že ovenele. Kdo se bo čudil, ako potem ne rastejo? Oparekalo se je toraj večkrat, da pri nas sadno drevje ne raste. V šolskem vertu pa gojimo tako sadno drevje, ki je gledé podnebja že vdomačeno in svesti smo si, da bode raslo, ker pri presajanji pride iz zemlje hitro zopet v zemljo, — če smo ga le prav in v pravo zemljo vsadili. Se ve da se zdaj drevo ne sme zapustiti; treba je vedeti in znati, kako se spretno ravna z mladim in ostarelim sadnim drevjem. Tega se je pa treba učiti, in za to nam je šolski vert celo primeren kraj. Dokler tisti, katerim so izročeni drevoredi ob cestah, tega ne znajo, se nam ni nadjati kakšnega vspeha.

Marsikteri vinogradnik pozna dovolj vinskih tert, le samo kaj prida ne; njegov vinograd je poln tersja vsake verste. Zasadišče v šolskem vertu (Rebschule) in pa brajda mu dajeta lepo priliko, da spoznava boljše vinske terte ter si zboljša svoj vinograd.

Sočivje\*) se posebno po mestih prav lahko proda. Koliko denarja si umen kmet s sočivjerejo lahko zasluži; koliko ga pa tudi gre v ptuje dežele za semena, ktera bi lahko doma pridelali! Razun tega pa še nismo zagotovljeni, ali smo dobili to, kar smo zahtevali, ali se bo seme vcimilo ali ne, kajti znano je, da kupčevalci radi staro seme med novo pomešaja, da ga tako v denar spravijo. Slavna vlada vé ta oddelek kmetijstva dobro ceniti ter si prizadeva spraviti ga na višjo stopnjo. V spodbudo razpisuje darila za dobre vspehe, ktere tudi učitelji lahko dobijo. Kakor smo že pri poljedelskih rastlinah poudarjali, ne bomo imeli v šolskem vertu samo domačih želišč, nego gojili bomo tudi ptuja, ako so vredna, da se v naših krajih vdomačijo.

Da so zdravilna zelišča ravno tam naj bolj potrebna, kjer zdravnika blizo ni, kar je večidel po deželi, ne bomo dokazovali. Zoper tako zvana domača vračila nima nobeden nič, ako le niso vražna. Navadne zdravilne rastline naj se v vsakem šolskem vertu nahajajo, da jih otroci poznajo ter njih zdravilno moč zvedó.

Za čebelarstvo imamo v šolskem vertu čebelnjak. Ta marljiva živalica obilno poplača mali trud, ki ga ž njo imamo, in ne bo odveč, ako ter-

\*) Tu ne menimo samo stročnice, ampak tudi vsakoverstna kuhinjska zelišča.

dimo, da bi še znabiti marsikdo svoj dom imel, ko bi se bil v pravem času čebelarje lotil, ter se učil od te nedolžne živalice reda in marljivosti. Naj se je tedaj že dečki v šolskem vertu učé. Mislimo pa, da je tudi deklicam le v korist, ako se z njo seznaniijo. Po nekterih krajih oskerbljuje po leti, ko gospodarja drugi posli od doma kličejo, gospodinja čebele in prepričali smo se, da ne brez vspeha.

Povsod, kjer raste murba, naj bi se poprijeli tudi svilopreje. Dobička daje temveč, ker traja samo kakih 40—45 dni in sicer v času, kedar kmet na polji nima veliko dela. Tudi tukaj mora biti šola prva, da jo vpelje s podukom in praktičnimi poskusi. Če je le mogoče, naj se ogradi šolski vert z murbinim živim plotom, kar daje potem listje za majhne poskuse.

Cvetic, teh krasotic narave, ne smemo v šolskih vertih zanemarjati, kajti tudi te pričujejo o stopnji omike posameznih krajev in ljudstev: le blago serce ljubi cvetice. Če damo pridnemu učencu pri izstopu iz šole malo sadno drevesce v spomin, podarimo pridni deklici šopek cvetličnih sadežev ali peščico semen, kmali se bomo prepričali, da naš trud ni bil zastoj. Polagoma se bodo začele skrivati hiše za sadnim drevjem, katero bo dajalo razun okusnega sadja, prijetno zavetje pred hudim vetrom, kadar pa pretivasi nevarnost požara, bodo ji sadna drevesa prava „požarna straža.“ Domači verti se bodo v občno korist celo predrugačili; kajti dvombe ni, da bi deklica ne obernila svojega spominka na šolska leta v korist svoje rodbine in v olepšanje domačega verta. Delajmo v tem zmislu leto za letom in naloga naša je doveršena — namen šolskih vertov smo dosegli. Zakaj v vaseh in terjih, kjer gojijo deklice cvetlice po vertih in oknih, mladenči pa sadna drevesa v sadunosnikih; kjer gospodinja s svojo hčerko umno obdeluje domači vert; tam kjer se v prostih urah zbirajo kmetje v vertih pri čebelnjaku, ter se pogovarjajo o kmetijskih opravkih: tam ni pomanjkanja, tam je doma blagostan; takim vaščanom se nitreba bati za dom — in „ljubo domá, kdor ga ima!“

J. Lopan.

### Kalužnica (*caltha palustris*).

Učni poskus za više razrede.

Narava se je zbudila iz zimskega spanja in prve spomladanske cvetlice se prikažejo. Med temi oznanovalkami vesele vigredi najdemo na kalužnatih travnikih, ob potocih i. t. d. tudi kalužnico, ki se sè svojo zlato barvano glavico blišči. Učitelj, ki hoče kalužnico v šoli obravnavati, naj veli otrokom, da jo poiščejo, s korenino vred izkopljejo in v šolo prinesó. Korenine pa naj blata in prsti očistijo, da bodo podzemeljske dele rastline lažje opazovali in da se ne bodo poblatili. Vsak otrok, ali saj vsak drugi v klopi, mora cvetlico kadar se v šoli o njej govori, v roci imeti, da jo lahko ogleduje. —

Poduk se začne. Učitelj: Kje si našel to cvetlico Marko? (ob potoku). Kje si jo ti izkopal Ljudevit? (na močvirnem travniku). Kje si jo ti zapazila Tončka? (ob luži v dolini). Kje rase tedaj ta rastlina? Ker jo dostikrat ob lužah nahajamo, pravimo ji kalužnica, in ker okoli sv. Jurja (Šentjurjevega) cvete, jo tudi šentjurjevica imenujemo. (imeni se na tablo napišete). Kak visoka je tvoja kalužnica od korenine do vrha J...? (2 dm.) Tvoja Š...? (3 dm.) In tvoja A...? (4 dm.). Kak visoka zraste tedaj kalužnica? (2—4 dm.). Kteri del rastline je v zemlji tičal M...? (korenine). Koliko pa jih ima kalužnica? (mnogo). Kake so po podobi? (so nitim podobne, so nitkaste). Zakaj ima kalužnica korenine? (ž njimi je v zemljo priterjena in po njih dobiva iz zemlje živež). Kaj najdete nad koreninami? (lesnato debelino). Ta debelina, podolgovati grči podobna, je kalužnično deblo; ker je zmiraj v tleh zakopano in se v jeseni ne posuši, ampak v zemlji skrito prezimi in o spomladi zopet poganja, imenuje se korenika. (Rhizom. Wurzelstok). Kje ima toraj šentjurjevica svoje deblo? (v zemlji zakopano). Ktero njegovih lastnosti ste se učili spoznavati? (da prezimi i. t. d.). Kako imenujemo taka podzemeljska debela? (korenike). — To se zdaj v zvezi ponovi.

Kaj priraste v spomladi iz korenike? (mnogo precej debelih, mesnatih mladik). Kaj se prikaže poleg mladik? (veliko listov z dolgim peceljem). Kaj delajo mladike in uni dolgopeceljnat listi? (košat grmič). Kake barve so listi in mladike? (so zeleni). Kake postanejo po časi mladike? (veče, na pol lesnate in bolj močne). Kako pravimo takim starejšim in močnejšim mladikam? (stebila). V kaj so razcepljena stebila? (v dva ali več vrhov). Kaj se nahaja na koncu vsakega vrha? (eden cvet). Kaj pa najdemo na dnu vrhovih vilic? (tudi liste). Kak se ločijo od unih iz korenike prirastčeni? (so manjši in imajo krajši pecelj). Kaj vidite na vrhu listnega pecelja? (ploščico). Pravi se ji listna ploskev (ploščica [Blattscheibe]). Kako podoba ima ploščica? (podoba srca; list je srčast). Kaj pa zapazite na listni ploščici? (debelše in tanje niti). Te imenujemo listne žile (Blattnerven). Povejte mi sedaj dele lista! (pecelj, ploščica, žile). Kaj pa se še derži stebila tam na dnu vrhovih vilic? (majhne ploščice brez vsega pecelja). Tem se pravi prilistki (Nebenblätter). Kake liste poznate sedaj? (prave liste in prilistke). Kje stoji nekaj pravih listov? (nizko pri stebelu v šopu). Takim pravimo pritlični listi (grundständige Blätter). Kje jih je pa nekaj raztrošenih? (po stebelu). Take liste imenujemo stebelne liste (Hochblätter). Koliko vrst pravih listov toraj razločujemo? (pritlične in stebelne liste). Listi so bistveni deli rastline, oni so ji to, kar so nam pluča. — Se skupno ponovi. — Kaj nosi vsak vrh? (jeden cvet). Iz česa se je razvil cvet? (iz cvetnega popka). Še najdete kaj nerazcvetenih popkov? Kake podobe so? (kroglasti). Kaki so po barvi? (zeleni). Kake barve je popolnoma razcveten cvet? (žolte). Kteri posodi je podoben? (plitvi čaši). Kaj se nahaja ob robu cveta? (več rumenih lističev). Izpipljite in preštejte jih! Koliko jih je? (5). Ker delajo okoli notranjih delov cveta krasen, vencu podoben obod, jim pravimo venčevi listi (Blumenblätter). Koliko venčevih listov ima toraj

kalužnični cvet? — (Prav za prav so ti listki čašni listki (Kelchblätter) in venčevih ni; pa ker so otroci navajeni (ali se bodo navadili) pri cvetu le po barvi zelene liste čašine imenovati, naj se ti rumeni čašini listi za venčeve vzamejo —). Kaj še zapazite v cvetu? (mnogo niti, z bučico na vrhu). To so prašniki (Staubgefäße). Koliko prašnikov ima tedaj kalužnični cvet? (mnogo). Koliko delov razločujete pri vsakem prašniku? (prašnikovo nit (Staubfaden) in prašnikovo mošnjico, prašnico (Staubbeutel). Zdrobite prašnikovo mošnjico. Kaj je ostalo na prstih? (rumen prah). Od kod je prah? (iz prašnice). S čim so toraj napolnjene prašnice? To je cvetni prah (Blütenstaub). Kje so prašniki v cvetu prirasačeni? (na dnu cveta). Izpipljite vse prašnike! Kaj še ostane? (več podolgovatih in ploščatih bučic). Pravi se jim pestiči (Stempel). Kaj ima vsak pestič na glavi? (čepič). Pravi se mu brazgotina (Narbe), ker je včasih zgoraj ali po strani razrušen. Spodnjemu, nožnici podobnemu delu pestiča se pravi plodnica ali semenik (Fruchtknoten). Plodnica, brazgotina in prašnice sè svojim cvetnim prahom so važni deli cveta. Če bi kterega teh delov ne bilo, bi rastlina nobenega sadu ne obrodila. — Iz česa zraste sad? (iz plodnice). Sad je tedaj dozorjena plodnica. Kedaj dozori sad kalužnice? (po leti). Kaj se nahaja v sadu? (več semenskih zern). Kaj priraste iz vsacega čverstega semena, če v dobro zemljo pride? (mlado zeljice — kalužnica). Povej, kaj smo se učili o cvetu M.!

Nam kalužnica kaj koristi? (da). — Goveja živina, ovce in koze jo radi jedo, dokler je še mlada; tudi svinjam se njene mesnate mladike v pomladi kuhajo. Če je pa rastlina starejša, je strupena in živalim škodljiva, zato se je tudi živina pozneje skrbno ogiblje. Človeku pa škoduje, bodi si mlada ali stara. Če bi kak njen del v usta vzeli in ga žvekali, bi se zastrupili. Treba se je toraj rastline varovati. V nekterih krajih pa vendar le cvetne popke oberejo in jih v kis devajo, da jim strup odvzame. Potem jih pa kuharice pri kuhi namesto pravih kaprov porabijo. — Trgevcu jim „nemški kaper“ pravijo. Ponovi, kar sem vam do zdaj povedal, A.! Vse se ponovi.

Ko je obravnava dokončana in ko se je vse večkrat ponovilo in dobro utrdilo, naj se rastlina popiše. Učitelj napiše gradivo samo v napovednih besedah\*) tako le na tablo:

#### K a l u ž n i c a

Se nahaja in cvete. 2—5 dcm. visoka. Korenine nitkaste. Deblo lesnato, kratko, v zemlji skrito. Prezimi, poganja, korenika. iz debela več mesnatih stebel in mnogo dolgopeceljnatih listov. Grmič. Vsako steblo 2 ali več vrhov. Na stebelu prave liste in priliste. Pravi listi srčnati. Vsak vrh eden rumen cvet. 5 venčevih listov, mnogo prašnikov in veliko pestičev. se osiplje. Pestiči ostanejo, iz njih sad, v njem seme. Koristi, škoduje.

—pr—

\*) Kdor pa meni, da bi bilo to za učence pretežko, naj namesto tega primerna vprašanja napiše.

## Slovniška obravnava v ljudski šoli.

Spisuje V. Jarc.

Dalje.

16. Zapišite najprej kerstna, in poleg teh priimke ali rodovinska imena vsakega vaših součencev in součenk!

Kako ime pa ima ta-le reč? (- - - tabla.)

Kako ime pa ima ta-le reč? (- - - klobuk.)

Kako je pa tisti reči ime, s katero tablo brišemo? Kako je pa tisti reči ime, s katero kruh režemo? Kako imenujemo tisto reč, ki jo ima konj na nogi? kako se zove tista reč, s katero kosci kosijo?

Kako se imenuje tista reč, ki jo ti vsak dan navadno piješ? Kako se imenuje tisti, ki dela mize? Kako se imenuje tisti, ki izdeluje obuvalo? Kako se imenuje žival, ki poje kikeriki? Kako se imenuje žival, ki se glasi mijav? Kako se imenuje drevo, ki rodi želod?

Vsak človek ima svoje ime, vsaka žival ima svoje ime, vsaka rastlina ima svoje ime, vsaka reč ima svoje ime. Skratka, vsaka oseba ali reč ima svoje ime. Tista beseda pa, ki osebo ali reč imenuje, pravimo, da je samostavno ime ali samostavnik.

17. Zapišite imena oseb in reči, ki jih vidite v šoli!

18. Zapišite imena oseb in reči, ki jih vidite doma!

19. Zapišite imena raznih živali!

20. Zapišite imena različnih rastlin!

21. Zapišite 60 samostavnikov, ki naj pomenijo osebe ali pa reči kakoršne koli!

Nekteri samostavniki pa zaznamjujejo takošne reči, katerih ne moremo ne viditi, ne potipati, ne slišati, ampak jih samo mislimo n. pr. svetost, ponižnost, učenost, serčnost i. t. d. in taka imena so miselna imena.

22. Zapišite nekaj miselnih imen!

Če se učenci uče, kako se imenuje njih delo? — (učenje). Če otroci kričé, kako se imenuje njih početje? Če kmetovalci sejejo, kako se imenuje njih delo? Če hlapec seka, kako se imenuje njegovo delo? Če dekle žagajo, kako se imenuje njih delo? Če zidarji zidajo, kako se imenuje njih delo?

Besede, ktere zaznamjujejo kako delo, djanje ali početje, se tudi lahko jemljejo kot samostavniki — glagolniki.

23. Zapišite 50 djanj ali početij!

Samostavniki, ki pomenijo kakega človeka, pravimo tudi, da pomenijo osebo.

24. Čitajte naslednje samostavnike in povejte, kateri pomenijo kako osebo, kateri pomenijo kako žival ali kako drugo reč, kateri zaznamjujejo kako djanje ali početje!

klapec, Juri, kožuh, vol, žena, sod, sosed, riba, ribič, ribnik, pisanje, jagnje, oranje, nedolžnost, ošabnost, serp, predica, otrok, poterpežljivost, plavanje, papir, železo, Katra, stič, zid, žid, perilo, perica, kovač, kladvo, lajanje, govorjenje, navdušenost, jeza, krepost, lenoba, pert, risanje, srebro, brat, gospodinja, otrok, močvirje, gora, preja, ležanje, greh, jokanje, dišava.

Kako se pa reče tistemu kraju, kjer si ti doma J.? (Pri nas se pravi na Lužah). Kako se pa vaši vasi pravi B.? (N. pr. Naši vasi se reče Visoko). Imenuj vasi v naši fari ali župniji! M. Ali je ktero izpustil? Kteri vé še kake druge vasi imenovati?

25. Zapišite vasi, kolikor jih kteri vé!

Nekteri ljudje pa stanujejo v krajih, ki so navadno malo večji in lepši kakor vasi in ti se imenujejo tergi. Kteri izmed vas je v tergu doma? Nekteri tergi so: Sevnica, Raihenburg, Laško, Šentjur, Vojnik, Železniki, Verhnika, Postojna, Jesenice. — Kteri vé še kak terg imenovati?

26. Napišite terge, kolikor jih kteri imenovati zna!

Gospodski ljudje prebivajo pa v mestih, kteri imajo navadno še več in lepših hiš kakor vasi ali tergi. Nektera mesta so: Gradec, Ljubljana, Celovec, Gorica, Celje, Kranj, Terst. Kteri vé še kaho mesto imenovati?

27. Zapišite mesta, kolikor jih kteri vé!

Kteri vé, kako se imenuje dežela, v kteri mi prebivamo?

Dežela, v kteri mi prebivamo se imenuje . . .

Kteri vé pa še kako sosednjo deželo imenovati?

Dežele so: Štajarska, Kranjska, Koroška, Hervaška, Primorska in druge.

28. Zapišite imena dežel!

Ljudstva pripadajo raznim narodom; kako se imenujemo mi, ki smo rojeni na slovenski zemlji in ker govorimo slovenski jezik?

Kteri vé še kak narod imenovati?

Po narodnosti smo: Slovenci, Nemci, Italijani, Francozi in še drugi.

Od kod pa pri vas dobivate vodo za vsakdanjo potrebo N.? Kje jo pa pri vas dobivate L.? Kako se pa imenuje vaš potok?

29. Imenujte nekaj potokov!

Tekoče vode, ki so večje, kakor potoki, se imenujejo pa reke.

Nektere reke so: Sava, Drava, Kerka, Kokra, Soča, Bistrica, Savinja. — Kteri vé še kako reko imenovati?

30. Zapišite reke, kolikor jih kteri vé!

Kako se pa uni-le gori pravi, ki se tu-le čez vidi?

(Imenujejo se vse gore, ki se naj bliže vidijo). Nektere gore so: Triglav, Kum, Dobrač, Košuta, Grintovec —

Kteri vé še kako goró imenovati?

31. Napišite nekaj gor!

Imena ljudi, posameznih narodov, krajev, vasi, tergov, mest, dežel, potokov, rek, gor, s'ó tudi samostavniki in ker so taimena le posameznim stvarem lastna, reče se jim lastna imena. Zapomnite si: Lastna imena se pišejo vselej z veliko začetno čerko.

32. Skusite se, kteri bo napisal največ lastnih imen!

Dalje sledi.

## Učiteljem in staršem

nekaj Ant. M. Slomšek - ovih izrekov o poduku in odgoji.

Nabral Tone Brezovnik.

Dalje.

24.

Dobra šola glavo razjasni in serce za dobro ogreje; in to je šole prvi, sveti namen. Učiti otroke po kerščansko modro živeti, si za časno in za izveščanje večno skerbeti, za to je šola. Pošteno dejanje ima v šoli prvo, posvetno znanje poslednje mesto. Dobro je znati pisati in brati, pa stokrat bolje pošteno ravnati. Brez modre glave in pravičnega serca, je tudi nemška beseda prazen mak. Slovenci! ne bodite abotne šolobarde, le na nemščino gnati, pobistrenje glave in požlahnenje serca pa zanemarjati. To bi bilo narobe delo. Šole so nam potrebne, to lahko vsak spozna; ali kdor le po nemški besedi šole ceni, se močno goljufa. Gorje vam, ako svoje otroke samo zato v šolo pošiljate, naj bi se nemščine učili, za modro glavo in pošteno serce vam pa ni mar! Nezarobljeni, napuhneni otroci vas bodo po nemško kleli, vi stariši pa bote po slovensko solze točili. — Potrebneje se je Boga bati in spoštovati stariše, kakor nemškovati. Dobra je nemška beseda dobra, in kdor se je utegne lotiti, naj ne zamudi, pa edina pot k pravi sreči ni, kakor nekateri mislijo. Lepo Bogu služiti, očeta in mater lepo imeti, cesarju in od Boga dani gosposki pokoren biti, svoje delo dobro znati, svoje dolžnosti zvesto izpolnjevati, križe in težave voljno nositi, veselo živeti in srečno umreti: ti zlati nauki so človeku veliko potrebniji, ko nemščina; ona bodi pridnim šolarjem naveržek.

25.

Pravega nauka luč je Kristus, on odgoje pot, on učencev življenje. Sveta skerb učiteljeva naj bo glavo učencev izjasniti, pa tudi požlahniti serce, ter celo življenje svojih vlastencev po nauku in vzgledu Kristusovem uravnati, ter njihovo pravo srečo na skalo sozidati. Učitelji, ki po drugij stezi svoje učence vodijo, jim na pesek srečo stavijo. Taka šola in pa morska pena en mak velja. Vsa taka modrost in učenost je podobna koči na pesek pozidani. Priburijo vetrovi hudih dni, pridere ploha nesreče, hiša se podere in podsuje človeka nesrečnega, kajti nima pravega temelja, kojega ni in ga ne bode, razun onega, katerega je utemelil Kristus.

26.

Modrih naukov se učiti  
Svetih čednost' osvojiti:  
To mladini da modrost;  
Ona se nam ne postara,  
Tudi tat za njo ne bara;  
Večna njena je vrednost.

27.

Stokrat bolj nobena, kakor pa slaba šola, v kateri se otrok še prav sedeti ne nauči; iz slabih šol imamo toliko postopačev, in večidel slabih ljudi.

28.

Iz dobre šole prirastejo boljši — iz slabe šole pa slabši časi, kajti so časi ravno taki, kakoršni so ljudje.

29.

Slabe šole si je v sedanjih časih hudič izbral, da bi človeški rod v cimi pokvaril.

30.

Dobra volja potrebuje dobrega vina, da jo oveseli, dobra šola pa lepega petja, da jo oživi.

31.

Pesmi le tamo slišati ni, kder ni poštenih ljudi.

32.

Se hočeš v šoli dobro učiti, imaš hitro v pričetku začeti; kdor le odlaga od danes na jutro, ne bo vsem ob enem kos, bo hitro zaostal in obnemogel. Česar se danes lahko naučiš, pa zamudiš, se boš jutro težko naučil; glava lenuhova vsak dan bolj terda prihaja. Dalje sledi.

## Slike iz kazalnega poduka.

II.

K o n j.

Dalje.

Kdo mi zna popisati konja tako, ko smo se zadnjikrat učili? Učitelj poskusi z enim, če ne gre več gladko, pomaga on in součenci. Potem se takole nadaljuje:

Kako se zove ta konjev del? Vrat (V celem stavku!). Kakšen je vrat? (Učitelj vleče s paličico po vratu sem ter tje, da otroci vedó, kaj misli s tem vprašanjem). Vrat je precej dolg. Kdo pozna drugo žival, ki ima dolg vrat? — Ki ima kratek vrat? — Kaj ima tudi vrat, pa ni žival? Steklenica i. t. d. Je li konjski vrat lepo raven? Ne, on je slok. Je li lepo okrogel? K. v. je stisnjen. Kdo ima okrogel vrat? — Kaj ima konj na vratu? Grive. Kaj so grive? Dolga dlaka. Ktera žival še ima grive? Čemu so konju grive? V kinč. Kakšen kinč ima petelin? Greben, podbradek i. t. d. Kdo mi zna sedaj povedati, kakšen je konjski vrat? — Milan? Konjski vrat je precej dolg, slok in stisnjen. Na vratu ima konj grive. Grivesom v kinč. — Povej tudi ti tako! Ti, ti, vsi!

Kakšno podobo (Form) ima konjsko truplo? Otroci bodo vse sorte odgovarjali, le pravo morda nobeden ne bo povedal, zato vpraša učitelj: Kdo je videl doma mater rezance delati? — Kaj storijo s testom? Razvaljajo ga. S čim? Z valjarjem. Kakšno podobo ima ta valjar? Podolgovato okroglo. No, ker je konjsko truplo tudi nekoliko takemu valjarju podobno, pravimo, da je valjašto. Kakšno je toraj konjsko truplo? K. tr. je valjasto. Ti, ti, vsi! Ktera druga žival ima valjasto truplo? Pes, vol, kača i. t. d. —

Kako se zove zgornji del trupla? Herbet. Kako spodnji? Trebuh. Kdo po trebuhu lazi? Kača. Kaj pa ima herbet, pa ni žival? Knjiga i. dr. — Kdo se mi upa sedaj konjsko truplo popisati? — Anica! — Konjsko truplo je valjasto, zgornji del trupla se zove herbet, spodnji pa trebuh. — Kdo bo še znal tako? Ti, ti, ti, vsi!

Koliko nog ima konj? Štiri. Ktera žival ima tudi štiri noge? (Učitelj si jih pusti več naštetih, vendar, kakor navadno povsod, imenuje vsak otrok vedno le eno žival v celem stavku). — Ktera žival ima dve nogi? — Kdo pozna žival, ki ima šest nog? — Ki ima osem nog? Pajek. Deset nog? Rak. Kdo mi pa ve za žival, ki nima nobene noge? Kače, ribe i. t. d. Kaj pa tudi ima noge, pa ni žival? Miza, stol, posteljak i. t. d. — Kaj ima konj na vsaki nogi? Kopito. Kdo še ima kopito? — Kdo ima parklje? — Kdo tace? — Kaj ima konj na vsakem kopitu? Podkev. Zakaj? Da si kopita ne pokvari, kajti potem bi ne mogel hoditi. Iz česa je podkev? Iz železa. Kako bomo toraj rekli, da je podkev? Podkev je železna. Kdo jo napravi? Kovač. Kako pravimo tedaj, kadar kovač konju podkev nabije? Kovač konja podkuje. — Kaj konj rad z zadnjima nogama stori? Zbije (ritne). Ni toraj varno h konju ali za konja stopiti! — Ponovitev! — Koliko nog ima konj? Kaj ima na vsaki nogi? Kaj na vsakem kopitu? Kdo dela podkev? Kaj konj rad z nogami stori? — Kdo mi zna vse to lepo povedati? — Rajko! — Konj ima štiri noge, na vsaki nogi ima kopito in na vsakem kopitu železno podkev. Podkve dela kovač. Konj z nogami rad ritne. Povej to tudi ti, ti, vsi!

Kaj pa ima konj tukaj? Rep. Kakšen je rep? Dolg. Kdo še ima dolg rep? — Kdo kratkega? — Ktera žival nima repa? — Kaj pa ima rep, pa ni žival? Žlica i. t. d. Iz česa je konjski rep? Iz žim. Kdo ima še tak rep? — Iz česa je tičji rep? — V kaj se žime porabijo? Iz njih se delajo žimnice, blazine i. t. d. — Zakaj pa je konju rep? Da si po leti nadležne muhe ž njim odganja. — Kdo mi zna sedaj vse povedati, kar smo se o konjskem repu učili? — Franjica! — Konjski rep je dolg in iz žim. Z repom odganja konj muhe. Ljudje rabijo žime za žimnice, blazine i. t. d. Kdo mi še zna tako lepo povedati? Ti, ti, ti, vsi:

S čim je konj pokrit? Z dlako. Kdo ima tudi dlako? — S čim so še nektare živali pokrite? S perjem. Ktere? — Kdo pa je z luskami pokrit? — Kakšne barve je konjska dlaka? — Kakšni so toraj konji? Beli, črni i. t. d. Kako imenujemo belega konja? Belec. Črnega? Vranec. Kakšen se tebi najbolj dopada? Tebi?

Kaj pa je konj? Oves, seno, deteljo i. t. d. (Vsak otrok pove vselej v celem stavku le eno reč). Kaj ima vendar najrajši? — Kdo mu daja jesti? Hlapec (konjar).

Zakaj nam je konj? Konj vozi, vlačí, orje, nosi jezdeca i. t. d. Konje rabijo ljudje tudi v vojski. Kako se zovejo vojaki, ki imajo konje? Konjiki. Kdo jih je že videl? — Da konja za vojsko privadijo, ga morajo najpred na

streljanje navaditi. A to se zgodi s tem, da mu skraja, ko ga dobé, tako dolgo okolo glave streljajo, da se, ko vidi, da se mu nič ne zgodi, tega pokanja celó nič več ne boji. Ko je premagal prvi naravni strah, tedaj stoji mirno v bitki, kjer topovi pokajo, trobente doné in bobni ropotajo. On pozna glas trobente in ve, kaj bobni ropočejo. Ko čuje stanoviti glas, veselja razgéta in zdirja z jezdecem proti sovražniku. Brez strahu se verže med njihove verste in se ran ne boji. Ako je smertno ranjen, umira tiho in mirno — prav po junaško. Ako je pa jezdec ranjen ali mertev padel raz njega, obstoji zvesta žival pred njim, pobesi žalostno glavo, gleda ga in voha ter neče iti od njega; vidi se mu, da obžaluje dobrega gospodarja, ki ga je tolikokrat klical po imenu, tolikokrat ga božal in treptal po vratu in se ž njim razgovarjal na samotnih potih.

Kdo mi zna skupaj povedati, zakaj so nam konji? Ti, ti, vsi!

Kako se zove mlad konj? Žrebe. Kako se zove samec? Konj, žrebec. Samica pa? Kobilica.

Kdo si sedaj upa priti tu ven k podobi (ki visi n. pr. na šol. tabli) ter mi povedati vse, kar smo se o konju učili? — Sam ali z učiteljevo pomočjo pove učenec na podobo kazaje sledeče:

„To je konj. Konj je domača žival. Konj ima pet delov: glavo, vrat, truplo, noge in rep. Glava je podolgovata. Na glavi ima dve ušesi, dve oči in gobec. Vrat je dolg, slokin stisnjen. Na vratu ima grive. Grive so mu v kinč. Konjsko truplo je valjasto. Zgornji del trupla se imenuje herbet, spodnji pa trebuh. Konj ima štirinoge. Na vsaki nogi ima eno kopito in na vsakem kopitu železno podkev. Rep je dolg in iz žim. Konj je pokrit z dlako. Konji so beli, črni, rujavi i. t. d. Konj je oves, seno, deteljo i. t. d. Konj vozi. orje, vlačí, nosi jezdeca i. t. d. Mlad konj se zove žrebe, samec žrebec, samica pa kobilica.“

Prav je bilo! Kdo si še upa tako povedati? — Učitelj pusti sedaj to od več učencev, najprej od dobrih [(navadno od onih 2 šol. leta), potem pa tudi od drugih povedati, dokler ne gre gladko.

Ko se je to zadosti preučilo, čitajo učenci 2. šol. leta v „Začetnici“ 28. sestavek „konj.“ Sestavek se obravnava tako kot drugi sestavki v tem šol. letu.

H koncu se nauči na pamet in poje se še pesem „Konjiček.“ (Klop, klop, klop, hi! konjiček v stop! i. t. d.) iz A. Nedved-ovega „Slavčeka“ I. stopnja str. 17.

Da se pa učenci ne utrudijo, lahko se ta tvarina zopet na dva dela razdeli, kajti nič ne dene, če se cel ta učilni poskus še le v treh polurah preučí.

Za učence drugega oddelka izcerpi učitelj lahko več nalog.

Dalje pride.

## O petji.

Sem pevec, in peti  
Je vse mi na sveti!  
Saj dani so glasi,  
Da pojem si včas; ;  
Zakaj bi ne pel?

(Jos. Hašnik).

Je li na svetu lepši glas od človeškega? Kdo še ni poskušal sladkosti petja? Komu še ni znano, da veje duh božji iz pesmi, koja človeško serce vname in razveseli, koja tolaži žalostnega, koja daje pogum obupanim, koja povzdigne našo dušo nad zemeljski svet — tje, kjer je pozabljena vsa tuga in bridkost!

Petje vzbujajo čut za vse, kar je lepo. Petje je izvir čistega veselja, ki se tudi čez prebivalce revne kože razliva. Kdo hoče braniti otrokom, da bi ne popevali? Kdo hoče odtegniti ljudstvu petje, to nebeško darilo?!

Koder razlega se petje,  
Sreča obseva ves kraj;  
Radosti klije tam cvetje,  
Zemlja prestvari se v raj.

(Fr. S. Cimperman).

Gorje svetu, kedar se ne bo prepevalo; gorje človeku, kteremu petje serca ne ogreva in blaži; kajti nja merzli um ga na pota pripelja, po kterih zabrede v sebičnost in hudodelnost.

Kjer pojó, tam bodi! —  
Hudobnež drugam hodi.

Petje toraj požlahtnjuje človeško serce, oživlja in krepi pobožne, domorodne in blagodušne čute, kratko: Kjer petja ni, tam tudi pravega serca ni.

Iz teh uzrokov ima nauk o petji v ljudski šoli velik upliv na vzgojo mladine. Dolžnost učiteljev je, ta predmet prav zvesto in vestno obravnavati in učence veliko število lepih, mičnih pesmi tako naučiti, da jih ne pozabijo nikdar več v življenji.

Da pa nauk o petji pravi namen doseže, naj se otroci vadijo le takih pesem, ktere so v pesniškem, kakor tudi v godbinem obziru izvrstne.

Imamo li zbirko takih izvrstnih pesem? (Ne upam si terditi, da bi jo imeli).

Imamo že nekaj izbirk, v kterih se najde marsiktero zlato zernce, pa tudi toliko ali še več lulike vmešane.

Tudi za tako delo smo — ali prav rečeno — moramo biti hvaležni tistim, kteri so ga na svetlo spravili. To so lastavice, ki pridejo posamezne poletje oznanovat. Namen je prav dober in vsak po svojih močeh dela in se trudi v občno korist.

Resnica je, da eden ne vé vsega prav; resnica je, da eden ne more vsega sam storiti; resnica je pa tudi, da to, kar eden sam po svojem mnenji za narboljše spozna, večini po volji ni: taka je tudi pri pesemskih zbirkah.

Torej nasvetujem: Združimo se vsi učitelji in domorodni strokovnjaki v godbi in zbirajmo vse šolske, cerkvene in narodne pesmi po vseh hribih in dolinah naše domače zemlje, ter vzemimo iz med števila teh to, kar je za našo šolsko mladino pripravno — pa iz versto.

„Da, to se lahko reče, pa tako lahko ne stori.“ Res je!

Po mojem mnenji bi se ta težavna naloga po sledečem potu vendar rešila — pa poterpežljivosti in slope je treba.

1. Vsako učiteljsko društvo naj bi si izvolilo enega strokovnjaka, kateremu bi učitelji in drugi pošiljali nabrane pesmi z napevi (ali tudi brez takih.)

2. Pri vsaki pesmi naj bi pošiljavac opazil, se mu li dopada ali ne, (slaba pesem se dà popraviti.)

3. Te pesmi bi strokovnjak sam potem ostro pregledal in najboljše blago v eno knjižico zapisal.

4. To knjižico naj bi vsak učitelj v pregled dobil in tudi o nji kritikoval. (Pri društvenih zborih bi se to lahko zgodilo.)

5. Strokovnjak naj bi po tej kritiki še enkrat celo izbirko vredil, t. j. manj dobre pesmi odstranil.

6. Ko bi to vsa društva storila, potem naj bi vsaka zbirka romala od enega do drugega teh izvoljenih strokovnjakov in se popravljala, (ako bi bilo še kaj popravila potreba.)

7. Poslednjič pa bi strokovnjaki med seboj enega moža volili, kateri bi iz vseh izbirk poterjene pesmi odbral in v eno izbirko vredil takó, da bi vsak učitelj vedel jo rabiti za svoje učence.

(Kako bi se vstreglo učiteljem, ako bi ena in tista pesem več napevov imela?)

Tako pesmarico bi ministerstvo za uk in bogočastje gotovo vdobrilo, ker bi bila v resnici dobra.

Tovariši in rodoljubi, ako mislite, da je mogoče, z združenimi močmi ta nasvet izpeljati, tedaj hajdite na delo!) Anzov Jože.

## Dopisi.

(Svetina.) Dalje. G. Miklave pravi, da je nova metoda taka-le: Drobca prevesta se na najmanjšega skupnega imenovalca, kateri se nad drobcema zapiše. Novi števeci zapišejo se pod drobcema, a brez imenovalcev, ter se deli kot s celotinami. N. pr.  $\frac{3}{4} : \frac{5}{8}$  napravi se  $\frac{3}{4} : \frac{5}{8} = 6 : 5 = 1\frac{1}{5}$ .

Na to razlagal je g. Brezovnik risanje na prvi stopnji. On razdelil je obravnavajoči del tvarine na ure, ktere pa, rekel je, se lahko še podaljšajo. Za prvo uro odločil je vaje raznih strani; za drugo — pike; za tretjo — pike v verstah in enakomerni razstavi; n. pr. otroci delajo pike v oddaljenosti, ktero sè svojim palcem določijo; za četrto — vodoravna čerta; za peto —

\*) Nas bi veselilo, ako bi tudi drugi strokovnjaki „Popotniku“ o tej zadevi svoje mnenje razodeli.

navpična črta; za šesto — povprečne črte. Obravnava je bila zelo spretna, a ker se otroci v tem že v pričetku prvega leta v pisalnih vajah urijo, deloma tudi pri telovadbi in računstvu, zadostuje tudi, ako se v začetku risanja stvar le ob kratkem ponovi, kar se v 1 do 2 urah prav lahko zgodi, sicer ostalo bi za risanje premalo ur. (Opoz. pisatelj.)

G. Weiss je govoril o delu in počitku. O njegovem zelo zanimivem govoru omenjam tu le nekoliko v kratkih stavkih. Delo in počitek sta potrebna za veselo življenje in terdno zdravje. Dolgi čas je bolezen povzročena po pomanjkanji navajene dražljivosti čutnic. Premožni ljudje, kateri zavoljo obilega premoženja nočejo delati, postanejo samega dolzega časa nervozni. Vsled lenobe bolnega angleškega Lorda ozdravil je zdravnik s tem, da mu je svetoval, naj gre za jedno leto v službo k poštarju, ter se samo z zaslužkom preživi. Lord je storil in ozdravil.

Delati je treba popolnoma, a potem tudi popolnoma počivati. Delaven človek uživa zadovoljnost počitka popolnoma, a nedelaven ne.

Otrokom naj se učenje nepreolahča; oni morajo se vaditi sami misliti; s tem krepí se tudi volja. Igraje učiti, se pravi otroka mehkužiti. Bolje v nizki službi radovoljno delati, nego v visoki brez dobre volje. Kdor ima vedno z resnim delom opraviti, se skoraj nikdar dobrovoljnega pokazati ne more. Narodne igre so zelo pripraven odpočitek. Boljše danes par krajcarjev v svojo zabavo potratiti, nego jutri par goldinarjev za zdravila izdati. Vsak dan zapoj kako pesnico, prečitaj kako poetično delce, in spregovori par pametnih besed.

Konečno zahvali se g. predsednik vsem trem predavateljem, posebno g. Weissu, ter sklene zborovanje ob 1½ uri popoldne. Ivan Grebenc.

## Novice in druge stvari.

(Presvitli cesar) je daroval za šolske stavbe: v Gaishorn-u na gornjem Stajarskem 200 gld., občini Trossengraben pri Feldbach-u 100 gld. in občini Šent Urh na Koroškem 200 gld.

(O šolskem obiskovanji) je iz vladinega poročila državnemu zboru razvidno, da na Štajarskem v mestih in večih terjih vsi 13 in 14 letni otroci šolo obiskujejo, po deželi pa še ovirajo izveršitev te postavne določbe hude zapreke.

(Davki za poduk in vojaštvo.) V severni Ameriki pride letnega davka na posameznega prebivalca za poduk 4 gld. 69 kr. austr. velj., za vojaštvo 3 gld. 22 kr. a. v.; na Švicarskem: za poduk 1 gld. 31 kr., za vojaštvo 2 gld. 32 kr.; v Angliji: za poduk 93 kr., za vojaštvo 7 gld. 22 kr.; v Nemčiji: za poduk 1 gld. 43 kr., za vojaštvo 8 gld. 38 kr.; v Avstriji: za poduk 72 kr., za vojaštvo 10 gld. 36 kr.; na Laškem: za poduk 42 kr., za vojaštvo 3 gld. 64 kr.

(† **Deinhardt Henrik**.) Kdo se ne spominja izvrstnega govornika po tem imenu na avstrijskih učiteljskih zborih? Profesor Deinhardt je 11. t. m. na Dunaji umerl. Mož, kateri je učiteljstvu po različnih skrokovnjaških spisih dobro znan, je bil navdušen čestitelj Pestalozzijev ter vestni pospešitelj njegovih nazorov. Živel je le za šolo in šolski napredek — osebne njegove potrebe so mu bile še le v zadnji vrsti mar. — Da je njegova veljavnost proderla, nam priča njegov slovesen pogreb 13 t. m. na Dunaji, katerega se je v deležilo mnogo naj slavnih avstrijskih pedagogov. Ohranimo ga tudi mi v blagem spominu! N.

(**Matica slovenska**) je izdala: Letopis za leto 1879, Raznin delom pesniškim in igrokaznim Jov. Ves. Koseskiga dodatek, Germanstvo in njega upliv na Slovanstvo v srednjem veku in Znanstveno terminologijo; ustanovniki pa so dobili tudi Hrvatsko slovnico, katero je za Slovence spisal Franjo Marn. Želimo le, da bi vsaka šolska in učiteljska knjižnica Matične knjige imela!

(**Učiteljske skušnje v Ljubljani**) se bodo začele 19. aprila t. l. Čas za oglas je do 10. aprila pri vodstvu c. kr. spraševalne komisije (dežel. š. nadzornik g. Pirker).

(**Celjsko učiteljsko društvo**) bo dne 1. aprila t. l. zborovalo. Dnevni red: 1. Zapisnik. — 2. Poročila o društvenih zadevah. — 3. „O spremembi berilnih spisov oziroma na obliko.“ (Razl. Miklave). — 4. Slovniska obravnava. (Razl. Jare). — 5. Nasveti. Odbor.

## Josip Poljanec.

Zopet nam je pobrala nemila smert enega izmed narboljših naših učiteljev. 29. pr. m. je namreč umerl v Brežicah gosp. Josip Poljanec za dolgo boleznijo (jetiko). Bil je rajnki sin premožnih kmečkih staršev — v Bačkovi fare sv. Benedikta v slov. goricah rojen 27. februarja 1845. Potem ko je domačo farno in za nekoliko časa tudi šolo v Radgoni obiskoval, so ga stariši namenili za duhovniški stan, ter ga dali v mariborsko gimnazijo. Tukaj pa je le do 4. razreda ostal, in je, ker se mu latinščina in gerški jezik nista prilegala, iz četrte šole izstopil, ter stopil v jeseni 1861 v učiteljsko pripravnišče. Radi njegovega ponosnega, pa blagega značaja je bil precej pri vseh svojih tovarših priljubljen. Leta 1863 je dobil po doveršeni skušnji spričalo sposobnosti za učitelja „trivialnih šol“ in je prišel za podučitelja na farno šolo k sv. Urbanu pri Ptuji, kjer je imel prvo priložnost svoje uzore vresničiti. Deloval je tukaj eno leto, potem pri sv. Jakobu v slov. goricah zopet 1, v Svičini 2 leti, pri Kapelah (Radgona) 1½ v Frajmu 1½ in pri sv. Trojici v slov. gor. tudi 1½ leto. Tukaj je 1. prosinca 1871 postal stalni podučitelj. Povsod se je odlikoval, kakor tó njegova spričala sploh priznavajo, kot priden, spreten in značajan učitelj, katerega glavno načelo je bilo, svoje dolžnosti vselej zvesto spolnjevati! — V jeseni 1871 se je rajnki oženil in 1. maja 1872 kot stalni učitelj v Brežice preselil, kjer si je v kratkem ljubezen svojih učencev in splošno spoštovanje prebivalcev pridobil. V šoli je vselej zadostoval, poleg

tega pa je pospeševal tudi vselej občekoristno prizadevanje in je bil posebno izversten umni kmetovalec. Kakor človek sploh je bil blaga duša, odkritega značaja, pa visokih nazorov, kar se mu je večkrat oporekalo. Učiteljski stan bil mu je nad vse! V družini je bil zvest soprug in skerbni oče! Zapustil je vdovo in 5 sirot, od katerih je starši 8 let, mlajši pa komaj 6 tednov star. — Kako so rajncega meščani, tovarši in sploh ljudje, ki so ga poznali, čislali, se je pokazalo pri njegovem slovesnem pogrebu 2. t. m., kakoršnega v Brežicah že dolgo ni bilo. Velika množica domačih prebivalcev, kolegov iz celega okrajnega poglavarstva, ter iz Kranjskega mu je skazala zadnjo čast! — Bodi mu zemljica lahka!

M. J. N.

## Spremembe pri učiteljstvu.

(Na Štajarskem.) G. Julij Zadnik je imenovan za stalnega podučitelja v Braslovčah. G. Gabr. Javnik za nadučitelja pri sv. Antonu v sl. goricah. G. Andr. Golob za učitelja v Šmarjeto na dravskem polji. G. J. Flis je postal stalni podučitelj v Šent. Vidu pri Ptuji. G. Jož. Leskovar za učitelja iz Sevnice pri Mariboru v Makole. G. Mat. Skuhala za začasnega učitelja iz Šent. Tomaža v Runče (Ormuž). G. Sim. Strenkl v Središči je postal tukaj šolski vodja. G. Jv. Klenovšek za podučitelja iz spodnje Polskove v Šmarjeto na Pesnici. G. F. Zeilhofer za podučitelja iz Makol v sp. Polskavo. G. Gabr. Majcen za poduč. iz Šentjurja v sl. goricah v sl. Bistrico. G. Matevž Stergar v Podgorje (sl. Gradec) za uč. namestnika. G. Fr. Čagran nadomestuje uč. v Središči. Gospdč. Hel. Irman uč. ročnih del iz Monšberga v Središče. Gosp. Juli Kranjec uč. ročnih del v Češnice. G. Florijan Brus nadomest. uč. v Št. Ilu (sl. Gradec), g. Franc Kotnik, uč. namestnik v Ormuž-u, g. Maks Robič, uč. namest. pri Šmiklavžu in g. Jož. Šinko, poduč. v Ormuž-u so se službi odpovedali.

## Va bilo.

Učiteljsko društvo za okraj Kozje, Sevnica in Brežice ima 1. aprila v Brežicah v šolskem poslopji ob 9. uri sejo.

Dnevni red: 1. Prečitane zapisnika. 2. Prečitane dopisov. 3. Obnašanje učencev med seboj. 4. Navod za vzgojo. Odbor.

## Listnica.

Gosp. I. H. v P. V obče se strinjamo z Vašimi razpravami, samo žaliti nikogar nečemo, torej bomo dotične opazke izpustili. G. J. L. Corgn. Pohvale nismo nikomur ponujali, nar manj pa Vam, ker imate lastne dovolj. Prosimo, ne nadlegujte nas! G. I. K. v Mar. Menimo, da ste zadovoljni. Nadjamo se nadaljevanja. G. A. M. v K. Zakaj ste celo omolknili? „Popotnik“ mora celi spis imeti, preden si odlomke v torbico pobaše. Pošljite tedaj! G. I. V. v Št. P. Hvaležno sprijeli. G. Iv. Gr. v S. Zdaj ni mogoče.

Vsem našim g. sodelavcem, naročnikom in učiteljem: Veselo afeľnjo!